

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 197/2016-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. apríla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátska kancelária, Sibírska 1608/4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sd 57/2013 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 1 So 69/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. februára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sd 57/2013 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní sp. zn. 1 So 69/2014.

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa obrátil na krajský súd s návrhom podľa tretej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“) podaným proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava, 29. augusta č. 8– 10, Bratislava (ďalej len „odporkyňa“), č. 521 019 1280 0 zo 17. júna 2013.

Rozsudkom č. k. 4 Sd 57/2013-38 z 13. marca 2014 krajský súd napadnuté rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Na základe odvolania sťažovateľa najvyšší súd rozsudkom č. k. 1 So 69/2014-102 z 29. septembra 2015 prvostupňový rozsudok krajského súdu potvrdil. Rozsudok najvyššieho súdu bol právnomu zástupcovi sťažovateľa doručený 12. novembra 2015.

Následne najvyšší súd opravným uznesením z 15. decembra 2015 vo veci sp. zn. 1 So 69/2014 rozhodol, že opravuje záhlavie rozsudku z 29. septembra 2015, a to v časti o právnom zástupcovi sťažovateľa (nesprávne uvedený [REDAKOVANÉ] namiesto [REDAKOVANÉ]).

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ na podklade relevantných právnych noriem regulujúcich výsluhový dôchodok kritizuje rozhodnutie odporkyne, ktoré preskúmaval krajský súd a najvyšší súd. Tvrdí, že „odporkyňa... nesprávne a protiprávne vyhodnotila celkovú dobu zamestnania sťažovateľa, ako aj doby zamestnania v I. kategórie funkcií, čo ho vážnym spôsobom diskriminuje a poškodzuje“.

Vo vzťahu ku krajskému súdu má sťažovateľ „... výhrady s priebehom predmetného súdneho konania... Až právoplatným rozhodnutím súdu sa totiž vytvára právna istota občanov, a nie nejasným postojom, či nevysvetliteľnou činnosťou a postupom..., alebo len predstieraným konaním, pretože rozhodnutie bolo vydané od stola, bez účasti strán. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2., nestačí, aby štátny orgán takto vec

len prerokoval a sporadicky požadoval od sťažovateľa iba banality. Sťažovateľ tvrdí, že bol porušený čl. 6 ods. 1., Európskeho dohovoru..., pretože mu bolo bránené v uplatnení jeho práva na spravodlivý proces.“

Rekapitulujúc podstatu princípu rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie sťažovateľ tvrdí, že „*mu bola odňatá možnosť konať tým, že vo veci prebehlo na Najvyššom súde SR pojednávanie bez jeho účasti i keď k uvedenému postupu neboli splnené zákonné podmienky v zmysle § 101 ods. 2 OSP, čím súd neumožnil sťažovateľovi zúčastniť sa vykonania dokazovania a vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom*“. Dodáva, že „*na základe zásady kontradiktórnosti, by rozhodnutie Krajského súdu v Prešove malo vychádzať predovšetkým z výsledkov konfrontácie strán v súdnom spore, z ktorých každá strana musí mať možnosť vyjadriť sa k požiadavkám a tvrdeniam druhej strany a právo na to, aby sa vypočuli jej argumenty. Toto sa však nestalo.*“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1/ Krajský súd v Prešove v konaní vedeného na Krajskom súde v Prešove, pod sp. zn.: 4Sd/57/2013, a Najvyšší súd SR, v konaní vedeného na Najvyššom súde SR, pod sp. zn.: 1So/69/2014 porušili právo sťažovateľa:

██████████, ██████████, ██████████
upravené v čl. 48, ods. 2., Ústavy SR a v čl. 6, ods. 1., Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na súdnu ochranu.

2/ Ústavný súd SR zrušuje rozsudky Krajského súdu v Prešove čís. k.: 4Sd/57/2013 zo dňa 13.03.2014, rozsudok NS SR čís. k.: 1So/69/2014 zo dňa 29.09.2015 zároveň vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3/ Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 5 000.- €, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4/ Najvyšší súd SR je povinný nahradiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia (v zmysle § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z., o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov) trovy právneho zastúpenia v zmysle vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z., o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb sumu 303,16 € na bežný účet advokáta JUDr. Mariána ĎURINU...“

Najvyšší súd doručil 6. apríla 2016 ústavnému súdu na základe jeho žiadosti fotokópiu opravného uznesenia z 15. decembra 2015 vo veci sp. zn. 1 So 69/2014.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

1. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania.

Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (petit sťažnosti). Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

Ústavný súd konštatuje, že čl. 48 ods. 2 ústavy zakotvuje viacero čiastkových (dominantne procesných) práv účastníka konania pred orgánom verejnej moci, ktoré sú súčasťou základného práva na súdnu ochranu v koncepčnom poňatí siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy. Súčasne už ústavný súd mnohokrát judikoval, že základné právo na súdnu ochranu spolu s jeho relatívne samostatnými čiastkovými procesnými právami

obsahuje obdobné záruky ako tie, ktoré plynú z čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda z práva na spravodlivé súdne konanie (napr. II. ÚS 27/07). Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (napr. IV. ÚS 195/07).

V návrhu na rozhodnutie vo veci samej na strane 13 sťažnosti sťažovateľ navrhuje vysloviť porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Obe tieto práva slovne popisuje ako práva „na súdnu ochranu“, pričom nekonkretizuje, ktoré čiastkové právo malo byť v jeho prípade porušené.

Keďže ústavný súd nemôže dopĺňať petit sťažnosti, ustálil predmet konania tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia. Vychádzal pritom z uvedenej povahy základných práv inkorporovaných v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj z popísaného vzťahu základného práva na súdnu ochranu s právom na spravodlivé súdne konanie zaručeným dohovorom. V neposlednom rade prihliadol aj na závery, ku ktorým dospel pri predbežnom prerokovaní sťažovateľovej sťažnosti a ktoré sú formálne stelesnené vo výroku tohto uznesenia.

2. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.1 Pokiaľ ide o časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 4 Sd 57/2013, ústavný súd dospel k záveru, že nemá právomoc meritórne sa ňou zaoberať.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd stabilne odvodzuje dôsledné uplatňovanie princípu subsidiarity jeho právomoci. Ústavný súd podľa tohto princípu môže poskytovať ochranu základným právam alebo slobodám, alebo ľudským právam a základným slobodám vyplývajúcim z medzinárodnej zmluvy, len ak ochranu týmto

právam a slobodám neposkytuje „iný súd“. V opačnom prípade je v kompetencii „iného“ súdu poskytnúť požadovaný ochranu.

Krajský súd rozhodol v konaní podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku ako súd prvého stupňa, a to potvrdzujúcim rozsudkom, proti ktorému je podľa § 250s Občianskeho súdneho poriadku prípustné odvolanie. Právo podať odvolanie sťažovateľ využil, a tak ochranu jeho základným právam i právam zaručeným dohovorom poskytoval najvyšší súd v odvolacom konaní.

Ústavný súd vzhľadom na popísaný princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemá dostatok právomoci na prejednanie a rozhodnutie sťažovateľovej sťažnosti v tejto časti, preto je potrebné ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť.

2.2 Pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie označených práv postupom najvyššieho súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 So 69/2014, ústavný súd odkazuje na § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

Sťažovateľovi bol rozsudok najvyššieho súdu č. k. 1 So 69/2014-102 z 29. septembra 2015 doručený 12. novembra 2015, keď nadobudol aj právoplatnosť. Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 25. februára 2016, pričom na poštovú prepravu bola podaná 23. februára 2016, teda zjavne po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty.

Na závere o oneskorenosti podanej sťažnosti v časti týkajúcej sa postupu najvyššieho súdu nič nemení ani tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého *„lehota na podanie sťažnosti je v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde... dodržaná. Opravné uznesenie Najvyššieho*

súdu... bolo doručené až 14.01.2016.“. Oprava meritórneho rozsudku najvyššieho súdu sa nijako nedotýkala jeho výrokov ani odôvodnenia, preto nebola spôsobilá mať vplyv na plynutie lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Korekcia zrejmeho omylu, ktorého sa najvyšší súd dopustil v záhlaví jeho rozsudku (nesprávne označenie právneho zástupcu sťažovateľa), nepriniesla sťažovateľovi žiadne nové informácie o akýchkoľvek zásahoch do jeho základných práv a slobôd. Podstatné z hľadiska plynutia lehoty na podanie sťažnosti teda zostalo doručenie meritórneho rozsudku najvyššieho súdu sťažovateľovi 12. novembra 2015, kedy sa o zásahu do svojho označeného základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie postupom najvyššieho súdu mohol najneskôr dozvedieť.

V tejto časti je preto sťažnosť podaná zjavne oneskorene a ako takú je potrebné ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť.

3. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa (zrušenie rozsudkov krajského súdu a najvyššieho súdu, finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania), keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2016